

Zaaknr. : 13035
Kenmerk : 522302

vaststelling projectplan Waterwet Vloeiweide en aanvullende krediettoekenning voor scope uitbreiding

Behandelend ambtenaar: M.C. Treffers
Programmadirecteur: L. Nooteboom
Portefeuillehouder: C.B.M.E Franssen
Ambtenaar aanwezig bij Programmadirectie, Managementteam of Programma-overleg: Nee

Doel van de notitie: Besluitvorming door algemeen bestuur over projectplan Waterwet en toekennen extra krediet voor scope uitbreiding en gemaaltje

Samenvatting: Het projectgebied "Vloeiweide" maakt deel uit van het Natuurnetwerk Brabant (NNB) en is tevens aangewezen als Natte Natuurparel (NNP). Het gebied ligt in de gemeenten Breda en Zundert. Door het gebied loopt het beekje "De Bijloop". Dit is een KRW-waterlichaam, maar zorgt ook voor verdroging van het natuurgebied. De huidige inrichting van de beek voldoet niet aan de KRW-vereisten. Waterschap en Brabants Landschap werken samen bij de natuurrealisatie, het hydrologisch herstel en het beekherstel. Het waterschap verzorgt de projectleiding en is in financiële zin verantwoordelijk voor de watermaatregelen; Brabants Landschap is in financiële zin verantwoordelijk voor de natuurrealisatie. De oorspronkelijke scope van het project wordt met 1½ km beekherstel vergroot. Om deze mee koppelkans te verzilveren is extra krediet nodig.

Het ontwerp projectplan heeft vanaf 18 maart tot en met 28 april 2022 ter inzage gelegen. Op 28 maart heeft het waterschap een inloopbijeenkomst georganiseerd. Belanghebbenden en belangstellenden hebben kennis kunnen nemen van het ontwerp; er is gelegenheid geboden om vragen te stellen en te reageren op het ontwerp.

Er zijn door 6 appellanten zienswijzen ingediend. De ingediende zienswijzen hebben vooral betrekking op natschade en/of wateroverlast. Daarnaast zijn er nog wat ambtshalve wijzigingen doorgevoerd. De zienswijzen zijn van reactie voorzien in de Nota van zienswijzen. Het projectplan is op grond van de zienswijzen op enkele onderdelen aangepast.

Daarnaast is 25 mei 2022 duidelijk geworden dat abusievelijk een nieuwe watergang op eigendom van derden was ontworpen. Deze eigenaar is daarmee niet akkoord. Om toch de landbouwkundige afwatering in stand te houden en uitstralingseffecten (vernatting) te mitigeren is een andere oplossing met een gemaaltje uitgewerkt. Deze oplossing kost extra geld wat niet was begroot.

Met deze adviesnota wordt het definitieve projectplan ter vaststelling aangeboden aan het algemeen bestuur. Tevens wordt met deze nota aanvullend krediet gevraagd, zodat de beoogde uitbreiding van de scope meegenomen kan worden binnen dit project en dat het nieuwe gemaaltje geplaatst kan worden.

Advies: Het algemeen bestuur

- 1) stelt het projectplan Waterwet beekherstel en herstel NNP Vloeiweide vast, met inachtneming van de nota van zienswijzen
- 2) stelt € 426.000 aanvullend krediet beschikbaar voor de scope uitbreiding en het gemaaltje

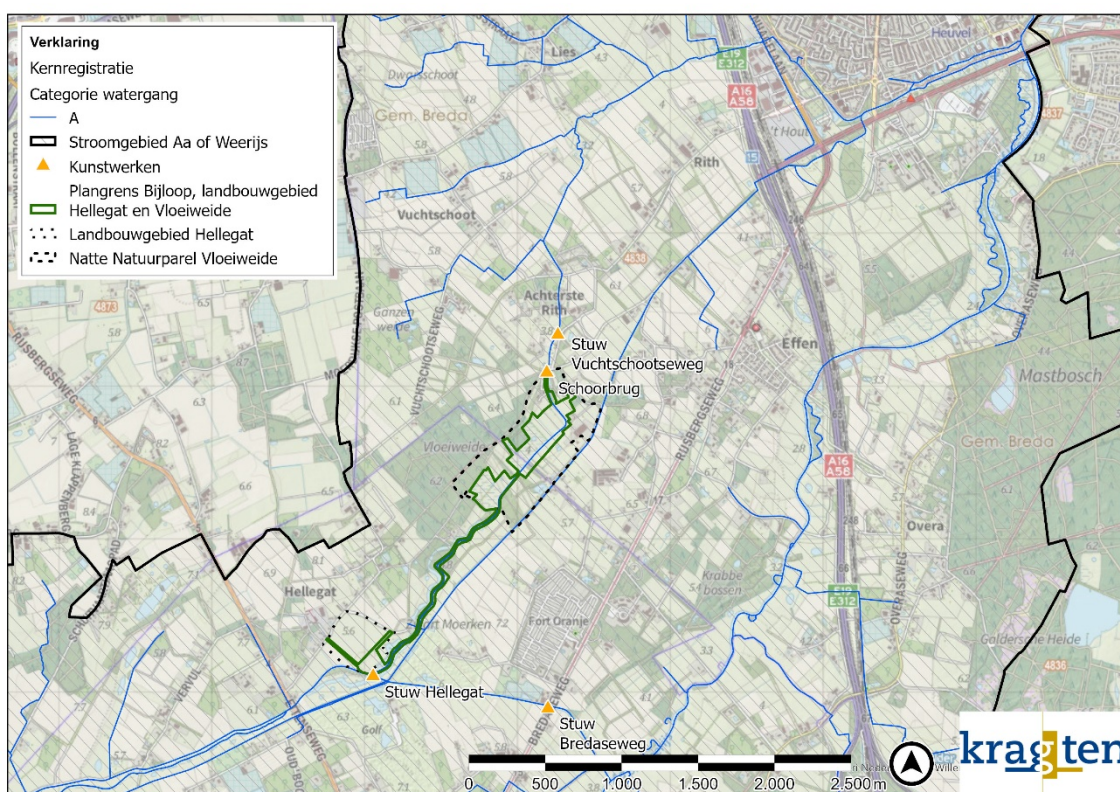
Bespreking in:	Vergaderdatum: (indien geen datum; type dan n.v.t.)
☐ Programmadirecteur	
☒ Programma-overleg	31 maart 2022
☐ Programmadirectie	
☐ Managementteam	
☐ Overlegvergadering OR	

☒	Portefeuillehouderoverleg	31 maart 2022
☒	Dagelijks Bestuur	10 mei 2022
☐	Lokaal Overleg	
☒	Algemeen Bestuur	22 juni 2022
☒	Check financiële en juridische paragraaf	F 7-6-2022
☒	Bijlage(n) bij het besluit projectplan Waterwet beekherstel en herstel NNP Vloeiweide nota van zienswijzen vaststellingsbesluit investeringsbesluit	531710, 531711 521562 522573 523764
☐	Achtergronddocument(en)	

Aanleiding/context

Het projectgebied "de Vloeiweide" ligt ten zuidwesten van Breda, in de gemeenten Breda en Zundert; zie figuur 1. Het betreft een natuurgebied van Brabants Landschap dat deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Brabant (NNB); het gebied is tevens aangeduid als Natte Natuurparel (NNP). De Vloeiweide vormt het beekdal van de Bijloop. De Bijloop is aangeduid als Kader Richtlijn Water (KRW)-lichaam. Ook het hydrologisch herstel van de NNP wordt beschouwd als een KRW-maatregel.

Brabants Landschap en waterschap werken samen om de natuur- en KRW-opgaven in het gebied te realiseren. Beide partijen zijn daarvoor in 2020 een samenwerking aangegaan. Het waterschap heeft de projectleiding op zich genomen. Brabants Landschap is verantwoordelijk om -op vrijwillige basis- de NNB-gronden beschikbaar te krijgen. De kosten van de watermaatregelen komen voor rekening van het waterschap; de kosten van de natuurmaatregelen zijn voor Brabants Landschap.

Figuur 1. Projectgebied Vloeiweide

Scope van het project

Tijdens de planuitwerking bleek, mede op basis van de KRW Watersysteemanalyse Bijloop – Turfvaart, dat het beekherstel bovenstrooms van het projectgebied Vloeiweide kansrijk is. Het betreft het traject van de Bijloop, tot aan de stuw Hellegat (zie dikke groene lijn figuur 1). Bij deze stuw wordt de afvoer door de Bijloop gereguleerd. Een en ander kan niet los van elkaar gezien worden en daarom is besloten om de scope van het project met 1,5 km beekherstel door middel van "bouwen met natuur"-maatregelen uit te breiden. Daarvoor worden middelen ingezet vanuit project 800863 (Realisatie KRW maatregelen turfvaart bijloop noord); zie financiële paragraaf.

Concreet wordt daarmee de scope:

- 20 ha NNB-realisatie;
- hydrologisch herstel van 45 ha natte natuurparel (NNP) en
- 2,6 km beekherstel (KRW-lichaam), waarvan 1,5 km met "bouwen met natuur".

De NNB-realisatie betreft geen waterschapsopgave. De NNB-realisatie kan echter niet los gezien worden van het hydrologisch herstel en het beekherstel. Brabants Landschap heeft slechts 5 ha NNB van de 20 ha kunnen verwerven; samen met bestaande eigendommen kan 8 ha NNB ingericht worden. Uit de gevoerde

gesprekken is gebleken dat particuliere grondeigenaren binnen de NNP wel bereid zijn om mee te werken aan de waterschapsopgaven (beekherstel en hydrologisch herstel NNP).

Het gebied is verdroogd. Dit heeft o.a. te maken met de diepe insnijding van de Bijloop met als gevolg een drainerende werking op het beekdal. De huidige inrichting van de Bijloop voldoet niet aan de KRW-vereisten, mede omdat de stroomsnelheid te gering is en er te weinig dynamiek is.

Maatregelen

De voorgenomen watermaatregelen bestaan uit het dempen van afwateringsgreppels, het verhogen van de bodem van de Bijloop en het plaatselijk versmallen van het beekprofiel door het inbrengen van houtpakketten (Bouwen met natuur). Een oude meander wordt hersteld. Op enkele plaatsen worden de oevers verflauwd. Met het inbrengen van beekhout ontstaat er meer stromingsdynamiek en meer gradiënten. Het inbrengen van hout in de beek is ook waardevol voor de macrofauna. Als gevolg van deze maatregelen ontstaan uitstralingseffecten in percelen grenzend aan de NNP. Deze worden zo veel mogelijk met maatregelen gemitigeerd (b.v. door plaatsen gemaaltje Hellegat) of gecompenseerd (b.v. door ophogen percelen).

Ten behoeve van de natuurinrichting wordt plaatselijk de voedselrijke top laag verwijderd en komt het maaiveld lager te liggen, waardoor kwelwater in de wortelzone van de vegetatie kan komen. Er worden enkele nieuwe poelen gegraven. Het cultuurhistorisch waardevolle greppelsysteem dat bij een vloeuweide hoort wordt gespaard en waar mogelijk weer hersteld.

Effecten voorgenomen maatregelen

Met de voorgenomen maatregelen wordt beter voldaan aan de abiotische kenmerken die horen bij dit type KRW-lichaam; daarbij te denken aan zaken zoals stroomsnelheid, waterdiepte en waterbreedte. Er wordt minder kwel afgevoerd, wat gunstig is voor de kwelafhankelijke natuur. In het algemeen verbetert het grondwaterregime met het oog op de te ontwikkelen natuurbeheertypen en kan op enkele plekken zelfs hoogwaardigere natuur gerealiseerd worden dan verwacht. De waterconservering in droge tijden voor natuur en landbouw wordt binnen dit project bevorderd met behulp van dood hout in de beek en het (plaatselijk) verhogen van de bodem van de Bijloop.

Op enkele NNB-percelen die in particuliere handen zijn, is sprake van ongewenste vernatting. Dit wordt technisch of financieel gecompenseerd, in overleg met de desbetreffende eigenaar.

De afvoer door de Bijloop wordt via de stuw Hellegat gereguleerd. In combinatie met de stuwen Bredaseweg en Het Laag in de Aftakking van de Bijloop en een nog te plaatsen meetpunt in de Bijloop bij de A16 wordt een gebiedsregeling uitgewerkt en ingesteld. Deze regeling is een mitigerende maatregel vanwege ongewenste vernatting door het plan en stuurt de stuwen dusdanig aan dat benedenstrooms van het plangebied geen extra (grond)wateroverlast ontstaat.

Met het nieuw te plaatsen gemaaltje bij de stuw Hellegat, wordt de afwatering in het landbouwgebied Hellegat in stand gehouden en wordt ongewenste vernatting (schade) in dat gebied voorkomen.

Prowater

Het project is voorgedragen voor een EU subsidie (Interreg 2 Seas, Prowater). Deze subsidieregeling was eerder toegekend aan het project Markdal. Omdat het project Markdal vertraging oploopt en niet binnen de gestelde subsidiedeadline uitgevoerd kan worden, is besloten om te proberen deze subsidie veilig te stellen voor het waterschap en in te zetten op het project Vloeuweide. Het project Vloeuweide lijkt hiervoor in aanmerking te komen. Definitieve instemming van Interreg is voorzien in juni 2022. Belangrijke voorwaarde is dat de subsidiabele activiteiten eind 2022 uitgevoerd zijn.

Als gevolg van deze strakke planning is vaststelling van het projectplan én extra krediettoekenning in de vergadering van het algemeen bestuur van 22 juni dringend gewenst.

Inspraak

Het dagelijks bestuur van waterschap Brabantse Delta heeft op 15 maart 2022 het ontwerp projectplan Waterwet vrijgegeven voor terinzagelegging. Het plan en de bijbehorende stukken hebben vanaf 18 maart tot en met 28 april 2022 ter inzage gelegen. Op 28 maart heeft het waterschap een inloopbijeenkomst georganiseerd. Belanghebbenden en belangstellenden hebben kennis kunnen nemen van het ontwerp; er is gelegenheid geboden om vragen te stellen en te reageren op het ontwerp.

Er zijn door 6 appellanten zienswijzen ingediend. De ingediende zienswijzen hebben vooral betrekking op natschade en/of wateroverlast. Het projectplan is op grond van de zienswijzen op enkele onderdelen

aangepast. Ook zijn wat ambtshalve wijzigingen doorgevoerd in het projectplan Waterwet en opgenomen in de Nota van zienswijzen.

Beoogd effect

Met de vaststelling van het projectplan en met het extra toegekende krediet, kunnen de verdere voorbereidingen (o.a. gunning opdracht aan aannemer) genomen worden en kan de uitvoering starten.

Argumenten

- Waterschap Brabantse Delta en Brabants Landschap hebben hun samenwerking in 2020 vastgelegd in een overeenkomst.
- Met de voorgenomen inrichtingsmaatregelen wordt invulling gegeven aan de water- en natuurdoelstellingen voor dit gebied.
- Stakeholders (grondeigenaren) zijn betrokken bij de totstandkoming van het ontwerp projectplan.
- De scope van het project is bovenstrooms uitgebreid met 1,5 km beekherstel ("bouwen met natuur"-maatregelen).
- Het project biedt een mogelijkheid om een toegekende EU-subsidie (Prowater) voor het waterschap veilig te stellen.

Kanttekeningen en risico's

- Om de subsidiedeadline van Prowater te halen, dient het project eind dit jaar (2022) uitgevoerd te zijn. Hiermee staat het project onder druk, te meer daar het een nat gebied is en de terreinomstandigheden in de loop van de herfst (door neerslag en kwel) minder gunstig worden voor de uitvoering van de werkzaamheden. Het risico is dat deze planning niet gehaald wordt en dat daarmee deze subsidie vervalt.
- Vervolgonderzoek naar archeologische resten wordt noodzakelijk geacht in de vorm van archeologische begeleiding tijdens de uitvoering. Hiermee is rekening gehouden in het projectbudget.
- Het onderzoeksgebied is verdacht voor wat betreft de aanwezigheid van niet gesprongen explosieven. Voorafgaand aan de uitvoering wordt nader onderzoek uitgevoerd, zodat het werkterrein tijdig vrijgegeven kan worden en er door de aannemer veilig gewerkt kan worden.
- Het milieu hygiënisch bodemonderzoek is uitgevoerd en er is geen verontreinigde landbodem aangetroffen. Op één plaats is niet verspreidbare waterbodem aangetroffen en dat wordt afgevoerd naar een erkende verwerker. Hiermee is rekening gehouden in de raming voor het project.
- Mogelijk dat de aangevraagde omgevingsvergunningen en de ontheffing in het kader van de Natuurbeschermingswet lang op zich laten wachten, waardoor de uitvoeringstermijn verkort wordt en de deadline van Prowater niet gehaald wordt.
- Het is niet uit te sluiten dat er –ondanks het zorgvuldig gebiedsproces en beantwoording van de zienswijzen- beroep wordt ingediend bij de rechtbank. Dit kan leiden tot vertraging van het project.

Financiële dekking

Deze investering is opgenomen in het investeringsplan 2022-2031 onder nummer 800600 met een totaalprognose van € 770.000 en subsidieprognose van € 354.000. Het algemeen bestuur heeft in de vergadering van 29 januari 2020 een uitvoeringskrediet verstrekt van € 770.000,-, met een subsidieprognose van € 388.000.

Sindsdien zijn er een aantal ontwikkelingen met financiële gevolgen:

- De Interreg subsidie Prowater die was beschikt op project 6748 Markdal wordt overgeheveld naar project Vloeiweide, omdat de inrichting van het Prowaterdeel van het Markdal niet binnen de deadline voor de subsidie gerealiseerd kan worden. Informeel is al akkoord ontvangen voor deze overheveling, de formele aanpassing is onderhanden en wordt in juni 2022 naar verwachting definitief.
- De inrichting van 1,5 km beekherstel die oorspronkelijk in de scope zat van project 800863 (Realisatie KRW maatregelen turfvaart bijloop noord) is nu opgenomen in de scope van project Vloeiweide.
- Doordat abusievelijk een watergang op eigendom van derden was ontworpen waar geen overeenstemming over is moest een andere oplossing uitgewerkt worden. Dit heeft geresulteerd in een nieuw te plaatsen gemaaltje bij stuw Hellegat. Deze kosten waren niet opgenomen in de projectbegroting.

Hierdoor verandert het financiële beeld van project Vloeiweide aanzienlijk. Gevolg van deze scopewijziging is dat het verleende uitvoeringskrediet van € 770.000,- niet meer volstaat, ook niet met de 10% overschrijding die dit krediet volgens de toen geldende regels voor ontwikkelingsprojecten mag hebben. De actuele projectprognose is € 1.196.000,- met een subsidieprognose van € 710.500,-. Door het overhevelen van de

Prowater subsidie stijgt de subsidieprognose mee met de uitgavenprognose, waardoor de hogere uitgaven nauwelijks tot hogere kapitaallasten zullen leiden.

De scope-uitbreiding op project 800600 Vloeiweide was in de kadernota 2022-2031 meegenomen in project 800863 Realisatie KRW maatregelen turfvaart bijloop noord. Daarom wordt voor de komende kadernota 2023-2032 de prognose van dit project met € 100.000,- verlaagd.

Oplevering	Verwachting bij kredietaanvraag	Verwachting bij Begroting 2022
Verwacht tijdstip oplevering	31-12-2022	31-7-2022

Investering	Raming bij kredietaanvraag		Raming bij begroting 2022	
	Investering	Waarvan bijdrage derden	Investering	Waarvan bijdrage derden
Reeds verstrekt krediet	€ 770.000	€ 388.000		
Aanvullend UVK	€ 426.000			
Bijdrage MOK en Prowater		€ 322.500		
Totaal benodigd krediet	€ 1.196.000	€ 710.500	€ 770.000	€ 354.000
<i>Netto - investering</i>	<i>€ 485.500</i>		<i>€ 416.000</i>	

Kapitaallast aanvullend UVK *	Raming bij kredietaanvraag
Watersysteembeheer eerste (volle) jaar 2023	€ 4.900

* Doordat de subsidieprognose met de uitgavenprognose meestijgt, is het effect op de kapitaallasten beperkt.

Bovenop dit financiële effect ontstaat er nog een gering financieel effect ten opzichte van de kadernota 2022-2031 omdat de prognose van project 800683 met € 100.000,- naar beneden wordt bijgesteld. Project 800863 is in de kadernota 2022-2031 doorgerekend met in gebruik name in 2028.

Reguliere exploitatie	Actuele raming	Raming begroting 2022
Effect op de exploitatiekosten en/of effect op de exploitatieopbrengsten	€ 3.000,-	n.v.t.

./ Voorgesteld wordt een uitvoeringskrediet van € 426.000,- beschikbaar te stellen volgens bijgaand investeringsbesluit.

Uitvoering

De voorbereidingen voor de aanbesteding van het werk zijn reeds opgestart. De gunning van het werk vindt plaats ná besluitvorming door het AB op 22 juni. De benodigde vergunningen zijn aangevraagd. De uitvoeringstermijn is weliswaar kort, maar niet onhaalbaar.

Communicatie

Het AB-besluit wordt op de gebruikelijke manier gecommuniceerd: via de website en de digitale nieuwsbrief. Projectpartner Brabants Landschap wordt direct geïnformeerd. De nota van zienswijze wordt verstuurd naar de indiener van de zienswijze.

Relatie met beleidsvelden

- **Winnend Samenwerken in Brabant**

niet van toepassing

- **Bijdrage aan doelen voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen**

Het project draagt bij aan een robuuster watersysteem. De voorgenomen inrichting komt ook de biodiversiteit te goede. Het plan is voorgelegd en afgestemd met belanghebbenden.